

Sygn. akt V U 3030/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 18 sierpnia 2014 r.

znak (...)

I. **zmienia decyzję** Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. **z dnia** 18 sierpnia 2014 r. **znak** (...) **w ten sposób, że do ustalenia podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy A. S. przyjmuje jego wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia ustalając WWPW na 79,20 %, przyjmując kwotę bazową 2.822,66 złotych przy których podstawa wymiaru wynosi 2.235,55 złotych a po waloryzacjach na dzień 01 marca 2014 roku 2.485,55 złotych,**

II. **w pozostałym zakresie odwołanie oddala.**

sygn. akt VU 3030/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 sierpnia 2014 r. w sprawie (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeliczył wnioskodawcy A. S. emeryturę od dnia 1 kwietnia 2012 r., czyli od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił 35 lat i 1 miesiąc okresów składkowych oraz 12 miesięcy okresów nieskładkowych. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ emerytalny przyjął wynagrodzenie które stanowiło podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik podstawy wymiaru wyniósł 79,20 %, zaś podstawa wymiaru po waloryzacji na dzień 1 marca 2014 r. wyniosła 2460,20 zł.

Wnioskodawca w odwołaniu, sprecyzowanym w kolejnych pismach procesowych - domagał się przeliczenia emerytury poprzez przyjęcie nowej podstawy emerytury w art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, przyjęcia kwoty bazowej z dnia złożenia wniosku o ponowne przeliczenie świadczenia w 2014 r. i uwzględnienie okresu opłacania składek od 16 sierpnia 2010 r. do 8 stycznia 2012 r.

W odpowiedzi na powyższe odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podnosząc głównie, iż brak było podstaw do ustalania wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w oparciu o lata przypadające po roku nabycia prawa do emerytury, czyli po roku 2012.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. S. urodził się dnia (...)

Wnioskodawca miał ustalone prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 31.01.2012 r., na mocy decyzji ZUS z dnia 16 sierpnia 2010 r.

Decyzją z dnia 01.02.2012 r. organ rentowy przyznał wnioskodawcy z urzędu prawo do emerytury (...) od osiągnięcia wieku emerytalnego -65 lat na podstawie art. 27 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wobec tego, że w dacie przyznania prawa do emerytury wnioskodawca był uprawniony do renty, za podstawę wymiaru emerytury przyjęto zwaloryzowaną podstawę wymiaru renty, ustaloną od zarobków z 20 lat kalendarzowych za które wwpw wynosiło 78,08%.

Kolejnymi decyzjami ZUS przeliczał świadczenie emerytalne. Decyzją z dnia 04.04.2012 r. ponownie ustalono wysokość emerytury przyjmując wskaźnik wwpw 78,08 % oraz kwotę bazową obowiązującą w dniu przyznania emerytury 2822,66 zł, uwzględniając waloryzację od 01.03.2012 r.

Dnia 11 kwietnia 2012 r. wnioskodawca złożył wniosek o ponowne przeliczenie wysokości emerytury, domagając się prawidłowego wliczenia okresu opłacania składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Decyzją z dnia 20.04.2012 r., po rozpoznaniu w.w. wniosku dokonano ponownego przeliczenia świadczenia wnioskodawcy poprzez doliczenie dodatkowego okresu podlegania ubezpieczeniu, przyjmując 35 lat i 1 miesiąc okresów składkowych i 1 rok okresów nieskładkowych. Doliczeniu podlegał okres opłacania składek z tytułu działalności gospodarczej od 1 lipca 2010 r. do 29 lutego 2012 r.

We wniosku z dnia 30 maja 2014 r. wnioskodawca domagał się przeliczenia emerytury z uwzględnieniem okresu zasadniczej służby wojskowej, wnosząc o wyliczenia podstawy jej wymiaru na nowo z kolejnych 20 dowolnych lat ubezpieczenia z wliczeniem lat po przyznaniu mu renty oraz uwzględnienie kwot minimalnego wynagrodzenia w okresach przez niego nieudokumentowanych.

Kolejną decyzją z dnia 09.06.2014 r. po rozpoznaniu wniosku z 30.05.2014 r. doliczono dotychczas nie uwzględniony okres odbywania służby wojskowej od 19.11.1968 r. do 16.01.1969 r. , skorygowano okres faktycznego opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej oraz przeliczono podstawę wymiaru emerytury na podstawie art. 111 ustawy emerytalnej, uwzględniając podstawy wymiaru składek po 2009 r. z tytułu działalności gospodarczej . Wskaźnik wwpw ustalony z 20 lat wzrósł do 78,53%.

Decyzją z dnia 14.08.2014 r., zaskarżoną w niniejszej sprawie, organ rentowy dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury. W/w decyzją do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto wskaźnik wwpw z 20 lat kalendarzowych wynoszący 79,20%. Do ustalenia wysokości świadczenia przyjęto 35 lat i 1 miesiąc okresów składkowych oraz 12 miesięcy okresów nieskładkowych.

Analiza okresów ubezpieczenia wnioskodawcy z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej dokonana przez organ rentowy w październiku 2014 r. wykazała, że dotychczas przyjmowany okres z tego tytułu od 1 lipca 2010 r. do 29 lutego 2012 r. powinien być uszczuplony o przerwę w opłacaniu składek, przypadającą na okres od 1 lipca 2009 r. do 27 marca 2010 r. (okres pobierania zasiłku chorobowego), wobec czego ogólny staż pracy przyjęty przez ZUS w wymiarze 35 lat i 1 miesiąca (421 miesięcy) jest zawyżony.

Dowód : - akta ubezpieczeniowe ZUS: decyzje – k. 65, 87, 90, 98, 119, 137; wniosek z dn. 11.04.2012 r. – k. 91; druki potwierdzenia ubezpieczenia – k. 96,157; wniosek z dn. 30.05.2014 r. – k. 110; informacja mail – k. 124; pismo

ubezpieczonego – k. 121; wyliczenie wwpw emerytury z dn. 18.08.2014 r. – k. 136; pismo ZUS z dn. 19.08.2014 r. – k. 139-140.

Organ rentowy we wszystkich decyzjach odnośnie wysokości emerytury wnioskodawcy ustalał wwpw według założenia, że w roku 2007 podstawa wymiaru składek wynosił 19008,42 zł, a w roku 2008 - 21278,86 zł. Prawidłowa wysokość podstawy wymiaru składek za te lata wynosi odpowiednio: 17333,73 zł i 18653,35 zł.

Prawidłowa wysokość podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy, według materiału dowodowego zgromadzonego w aktach ZUS na dzień 30 maja 2014 r., po doliczeniu okresu służby wojskowej i korekcie okresów podlegania ubezpieczeniu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej – z jednoczesnym przyjęciem wymiaru okresów składkowych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej i wysokością podstaw wymiaru składek za lata 2007 i 2008 w wysokościach korzystniejszych dla wnioskodawcy, a wynikających z błędu organ rentowego – wynosi 2235,55 zł. Wartość wwpw z 20 wybranych lat z okresu przed ustaleniem prawa do emerytury wynosi 79,20 %. Wyliczenie wwpw według innych wariantów jest niekorzystne dla wnioskodawcy. Kwota bazowa na dzień 9 stycznia 2012 r. wynosi 2822,66 zł. Po kolejnych waloryzacjach w.w. prawidłowej podstawy wymiaru emerytury, wynosi ona 2485,55 zł poczynając od dnia 1 marca 2014 r.

Dowód : - opinia biegłej z zakresu rachunkowości emerytalno-rentowej z dn. 15.05.2015 r. – k. 52-56;

- opinia uzupełniająca – k. 89-89v.

Sąd zważył:

Odwołanie zasługiwało jedynie na częściowe uwzględnienie.

W rozpatrywanej sprawie stan faktyczny nie był sporny, rozstrzygnięcia wymagało jedynie zagadnienie prawne, sprowadzające się do istnienia możliwości przeliczenia wysokości emerytury, którą ubezpieczony pobiera po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (tzw. emerytura wiekowa), przyznanej decyzją z dnia 9 września 2010 r. z mocy art. 27 ustawy emerytalnej - przez uwzględnienie do wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia i wwpw z uwzględnieniem lat przypadających po przyznaniu mu prawa do emerytury, tj. po roku 2012, oraz możliwości zastosowania kwoty bazowej z dnia złożenia wniosku o ponowne przeliczenie emerytury z 2014 r. Ponadto rozstrzygnięcia wymagało, czy organ rentowy prawidłowo ustalił wysokości podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wnioskodawcy za kolejne lata.

W myśl art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowi:

- 1) podstawa wymiaru renty - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5, albo
- 2) podstawa wymiaru ustalona na nowo w myśl art. 15.

Zgodnie z ust. 2 przepis ust. 1 pkt 1 stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury.

Art. 53 ustawy emerytalnej stanowi, że emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych - z uwzględnieniem art. 55.

Przy obliczaniu emerytury okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy (ust. 2). W myśl art. 53 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Przepisu tego nie stosuje się tylko wtedy, gdy zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (ust. 4).

Z treści w.w. art. 21 i 53 ustawy emerytalnej wynika, dla osoby pobierającej rentę z tytułu niezdolności do pracy, ustalenie wysokości emerytury może nastąpić na trzy sposoby (co ma znaczenie dla przyjęcia do obliczeń określonej wysokości kwoty bazowej) w zależności od wyboru wnioskodawcy oraz stanu faktycznego. W przypadku gdy wnioskodawca wybiera sposób obliczenia podstawy wymiaru emerytury zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy i nie podlegał ubezpieczeniu dłużej niż 30 miesięcy (art. 53 ust. 3), to emeryturę w części socjalnej (art. 53 ust. 1 pkt 1) oblicza się od kwoty bazowej równej kwocie bazowej przyjmowanej do obliczeń podstawy wymiaru renty, natomiast część stażową stanowi zwaloryzowana podstawa wymiaru renty. Gdy wnioskodawca wybiera sposób obliczenia podstawy wymiaru emerytury zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy i podlegał ubezpieczeniu dłużej niż 30 miesięcy, to emeryturę w części socjalnej oblicza się od kwoty bazowej z daty wniosku o emeryturę bądź nabycia prawa, natomiast część stażową stanowi zwaloryzowana podstawa wymiaru renty. Z kolei gdy wnioskodawca wybiera sposób obliczenia podstawy wymiaru "na nowo" (art. 21 ust. 1 pkt 2) i nie legitymuje się dalszym 30-miesięcznym stażem ubezpieczeniowym, to w części socjalnej i stażowej przyjmuje się do obliczeń kwotę bazową z chwili składania wniosku o emeryturę bądź nabycia prawa.

Należy zauważyć, iż nie jest regułą, że wybór wariantu określonego w art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej jest zawsze korzystniejszy. Wybranie tego wariantu powoduje bowiem, że podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy można ustalić tylko z zachowaniem zasad wskazanych w art. 15 ustawy emerytalnej. Oznacza to, że ustalana na nowo podstawa wymiaru emerytury jest wyliczana według przeciętnej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego ubiegającego się o emeryturę z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o to nowe świadczenie (art. 15 ust. 1) lub - na wniosek ubezpieczonego - według przeciętnej podstawy wymiaru składki na te ubezpieczenia w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed dniem zgłoszenia wniosku o emeryturę (art. 15 ust. 6).

W realiach rozpoznanej sprawy ponad wszelką wątpliwość nie było podstaw prawnych do wyliczenia emerytury wnioskodawcy w oparciu o kwotę bazową z 2014 r., gdyż w.w. przepisy wskazują wprost, że należy stosować kwotę bazową z chwili złożenia wniosku o emeryturę lub ustalenia prawa do emerytury z urzędu. Przepisy powyższe nie dają też możliwości, jak domagał się tego wnioskodawca, by podstawę wymiaru świadczenia wyliczać z uwzględnieniem lat po roku 2012. Nadto – co wynika z opinii biegłej z zakresu ubezpieczeń społecznych – wyliczenie podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy w oparciu o inny wariant z art. 15 ustawy emerytalnej w zw. z art. 21 ust. 1 pkt 2 – tj. 10 kolejnych lat wybranych z 20 lat przez rokiem 2012 jest mniej korzystny i daje niższy wwpw.

Ustalając prawidłową wysokość emerytury wnioskodawcy, Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w katach ubezpieczeniowych, jak i częściowo opiniach biegłej. Co do zasady wyliczenia biegłej (wskazujące na podstawę wymiaru emerytury z uwzględnieniem waloryzacji na dzień 1 marca 2014 r. w wysokości wyższej, niż przyjęto w decyzji, tj. na kwotę 2485,55 zł) Sąd uznał w tym zakresie za prawidłowe, bowiem ostatecznie uwzględniają wymiar okresów

składkowych w ilości 421 miesięcy, jak i uwzględniają dotychczas przyjmowane wielkości podstaw wymiaru za lata 2007 i 2008 w korzystnej wysokości ustalonej przez ZUS omyłkowo. Tym samym wyliczenia te uwzględniają zasadę z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, o braku możliwości weryfikacji świadczenia skutkującej jego obniżeniem. Jeśli idzie o zastrzeżenia wnioskodawcy do opinii biegłej, należało uznać je za nietrafione, gdyż opierały się na nieprawidłowym rozumieniu przepisów regulujących sposób ponownego wyliczenia emerytury.

Wreszcie należy też stwierdzić, że w niniejszej sprawie nie zachodzą również przesłanki do zastosowania art. 110 ustawy emerytalnej, na który również powoływał się wnioskodawca. W przypadku art. 110 konieczne jest bowiem wskazanie do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia na nowo podstawy przypadającej w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wnioskodawca takiej podstawy nie wskazuje. W praktyce chodzi o wskazanie do uwzględnienia wyliczenia podstawy zarobków stanowiących podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, uzyskanych już po przyznaniu emerytury. Odpowiednich dokumentów w tym zakresie wnioskodawca nie przedłożył organowi rentowemu. Ponadto przeliczenie to wchodzi w grę tylko w przypadku uzyskania wyższego niż dotychczasowy wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Z powodu nieprzedłożenia jakichkolwiek nowych dokumentów na okoliczność wysokości uzyskiwanych przychodów także za okres do 2012 roku, nie mogło być też zakwestionowanie wysokości podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia za poszczególne lata, przyjęte do wyliczenia wwpw. Na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS, wyliczenia dokonane przez ten organ były prawidłowe (z wyjątkiem w.w. lat 2007-2008 – co przyjęto na korzyść wnioskodawcy).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy częściowo zmienił zaskarżoną decyzję, orzekając jak w punkcie I wyroku, a na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie w dalszym zakresie oddalił, jako pozbawione uzasadnionych podstaw.